

Zářím

Zrodila jsem se dávno. Dávno před lidmi. Zrodila jsem se v tichu hornin, kde čas nemá význam. Po dlouhá staletí jsem spala spánkem tvrdým jako kámen, ve kterém jsem byla ukrytá, sevřená v jádrech atomů, neviditelná a trpělivá. Nikdo mě nehledal, nikdo o mě nevěděl.

Až na ni.

Marie.

Ještě předtím, než mě poprvé spatřila, jsem ji cítila. Její neklid, touhu po poznání i vzdor proti světu, který v ženy nevěřil. Přijela do Paříže nuzná, promrzlá, ale odhodlaná pochopit zákony přírody. Jiní vědci mě považovali za chybu měření, za omyl přístrojů. Ona mi však naslouchala. Poprvé mě objevila ve zvláštní rudě – ve smolinci dovezeném z dolů v Jáchymově. V pošmourném, hmotném kameni, který lidé považovali téměř za odpad. Jenže právě tam jsem pulsovala silněji než kdekoliv jinde. Marie nechápala, proč zářím více než samotný uran. Možná právě tahle otázka ji ke mně přivedla blíž.

Dny se měnily v roky. V kotlích vařila tuny jáchymovského smolince, míchala hustou hmotu železnými tyčemi, zatímco pára stoupala k popraskanému stropu laboratoře jako neuchopitelná myšlenka, která mizí dřív, než ji stačíme zachytit. Ruce ji bolely, tělo sláblo – ale zvědavost rostla. Právě tehdy mi dala jméno.

Radioaktivita.

Znenadání jsem nebyla jen skrytým rozpadem hmoty. Stala jsem se objevem. Nadějí. Budoucností. Společně s Pierrem mě vysvobodili z kamene. Nejprve polonium – tichá vzpomínka na její rodné Polsko. A pak radium. Ach radium... má nejkrásnější podoba. V přítomné laboratoře jsem zářila modrým světlem a ona mě pozorovala s dětským úžasem. Nosila mě v kapsách laboratorního pláště. I v hluboké noci otevírala dveře laboratoře, jen proto, aby viděla, jak jemně zářím. Netušila, že každý můj záblesk je dotekem smrti. Vlastně ani já sama jsem nerozuměla své vlastní síle. Časem mě lidé začali používat k léčení. Pomáhala jsem lékařům ničit nádory, odhalovat zlomené kosti a ve válečných konfliktech zachraňovat raněné vojáky. Konečně jsem nebyla jen představou zániku, ale také uzdravení a nového začátku. Marie stále věřila, že mé poznání musí sloužit lidstvu, i kdyby ji to stálo vše. A stálo.

Rok za rokem jsem v ní zůstávala jako její symbióza. Neviditelná, ale neúnavná. Postupně jsem se usazovala v jejích rukou, v krvi i v kostech. Její zápisníky začaly slabě zářit stejně jako já. Ona celá byla naplněna mým dechem. Ona slábla – já sílila. Nikdy mě neobvinila, nikdy se mě nebála. Do posledních dnů věřila, že věda je světlo, které musíme následovat, i kdyby nás oslepilo.

A tak jsem ji pomalu, trpělivě, právě tak, jak jsem existovala od počátku světa, zabila. Když Marie Curie-Sklodovská roku 1934 zemřela, nebyla jsem pryč. Dodnes jsem zůstala v jejích poznámkách, v přístrojích i v samotné paměti lidstva. Do dnešních dnů Mariiny laboratorní sešity září tak silně, že se jich lidé dotýkají jen v ochranných rukavicích.

Těší mě, jsem Radioaktivita.

Marie mi dala jméno, smysl i místo ve světě lidí a já jí za to vzala to nejcennější – její vlastní život.